

POLITIETS
SIKKERHETSTJENESTE

Postboks 4773 Nydalen
0421 OSLO
post@pst.politiet.no
Tlf.nr. 23 30 50 00
Besøksadresse:
Nydalen allé 35

Ole Fostad
Bjerkealleen 8E
1363 HØVIK

Vår ref.: 24/04528-4
Dato: 2. oktober 2024

Avgjørelse i klagesak om påståtte kritikkverdige forhold i PST - klager Ole Fostad

Sakens bakgrunn

Vi viser til mottatt brev fra deg av 5. august 2024. I brevet kritiserer du PST for å ha feilinformert befolkningen ved å uttale til NRK¹ at angivelige HF-radioer som var funnet ombord i to russiske trålere, ble brukt til spionasje mot Norge. I brevet ber du bl.a. Sjef PST anerkjenne at PST har feilinformert allmennheten og iverksette en serie konkrete tiltak du mener er nødvendig for å gjenopprette tilliten til tjenesten.

Den 7. september d.å. fremsatte du en klage mot PST på grunn av manglende svar på din henvendelse av 5. august. Klagen ble sendt til Politidirektoratet (POD) da du anså det formålsløst å henvende deg til PST. I klagen ber du om å få oppgitt årsaken til at tjenesten «ikke følger saksbehandlingsreglene».

Den 10. september d.å. oversendte PST ditt brev til Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget). Kopi av brevet ble sendt til deg idet PST vurderte at EOS-utvalget var rett instans for å behandle denne klagen.

PST orienterte² samme dag POD om at PST følger opp saken.

Etter at du den 18. september d.å. mottok kopi av PSTs brev³ til EOS-utvalget sendte du samme dag en e-post til POD. I den utdypet du dine klagegrunner mot PST. Der påpekte du at saksbehandlingsreglene krever en begrunnelse for utfallet og videre at behandling av saken hos EOS-utvalget ikke er til hinder for at PST behandler den delen av saken som berører kritikk av den politifaglige tjenesteutøvelsen Du klagde følgelig på at PSTs vurdering av ikke å behandle kritikken i ditt første brev selv manglet en begrunnelse.

Vurderinger

a) Saksbehandlingstiden

Kritikken du fremsatte mot tjenesten i ditt brev av 5. august 2024 har krav på et svar «uten ugrunnet opphold», jf. forvaltningsloven § 11a. Vi besvarte din henvendelse 10.

¹ NRKs artikkel «Spionskipene»

² E-post fra PSTs postmottak til POD av 10. September 2024

³ PSTs brev til EOS-utvalget av 10. september 2024

september 2024. Etter vår vurdering er ikke saksbehandlingstiden i strid med loven. Samtidig ser vi at vi burde ha sendt deg et foreløpig svar når vi så at du ikke ville få et svar innen 14 dager, jfr. rundskriv fra Justis- og beredskapsdepartementet G37/95 pkt. 2.8.

b) EOS-utvalgets mandat og PSTs beslutning om ikke å behandle henvendelsen selv Etter PSTs vurdering faller din kritikk innenfor EOS-utvalgets lovpålagte mandat og oppgaver, jf. EOS-kontrollloven §§ 3 og 5. «Instruks om behandling av henvendelser om kritikkverdige forhold utført i tjeneste i politi- og lensmannsetaten», som du viser til, gir regler for saksbehandlingen av saker som faller innenfor instruksens anvendelsesområde. Hovedregelen for saker om kritikk mot PST følger av § 1 d første setning:

Instruksen kommer ikke til anvendelse for henvendelser som gjelder:

d. Saker som behandles av Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget). Såfremt en klage er til behandling i EOS-utvalget, er det ikke til hinder for at politimesteren eller sjef for Politiets sikkerhetstjeneste behandler den del av saken som berører kritikk av den politifaglige tjenesteutøvelsen.

Saker som behandles av EOS-utvalget, faller som *hovedregel* utenfor instruksens anvendelsesområde.

Ut fra en vurdering av sakens karakter og erfaringer med EOS-utvalgets arbeid har PST grunn til å tro at din klage vil få en realitetsbehandling av EOS-utvalget. PST vil besvare de spørsmål EOS-utvalget vil stille som ledd i deres behandling av klagen.

Vi besluttet på denne bakgrunn å oversende saken til EOS-utvalget som rette instans; en beslutning PST fortsatt mener er riktig.

I medhold av § 1 d *kan* PST behandle deler av en klage som samtidig er under behandling hos EOS-utvalget. Bestemmelsen fastslår at EOS-utvalgets behandling «ikke [er] til hinder for» at PST behandler deler av en sak som berører kritikk av den politifaglige tjenesteutøvelsen. At instruksen «ikke er til hinder» gir tjenesten en adgang, men ingen plikt, til å se på for å se på «den politifaglige tjenesteutøvelsen».

Spørsmålet om kritikken i klagen er av en slik karakter at den faller innenfor instruksen, må vurderes i lys av instruksens formål (§ 2):

Formålet med instruksen er å ivareta borgernes rettssikkerhet ved å sikre en betryggende og ensartet behandling av henvendelser som nevnt i § 1.

Formålet med instruksen er å «ivareta borgernes rettssikkerhet». Kritikken i klagen knytter seg til en påstand om at PST har feilinformert befolkningen om HF-radioer om bord i russiske fiskefartøy kan ha blitt brukt til spionasje mot Norge.

Selv om man legger til grunn at PST har feilinformert befolkningen om en trussel som skulle vise seg ikke å være reell, har norske borgeres rettssikkerhet neppe blitt truet som følge av det. Det kritikkverdige forholdet klagen omhandler synes å falle utenfor instruksens formål.

Konklusjon

PST har foretatt en fornyet vurdering av saken og kommet til at PST ikke kommer til å behandle deler av klagen. PST legger til grunn at de påståtte kritikkverdige forholdene i

klagen vil bli realitetsbehandlet av EOS-utvalget og at det ikke foreligger tilstrekkelig godt grunnlag for at tjenesten selv skal foreta undersøkelser i tillegg.

Saken vil bli forelagt Justis- og beredskapsdepartementet for ny vurdering i tråd med instruksens § 6 annet ledd.

Beate Gangås

Mottakere:
Ole Fostad

Kopi:
Justis- og beredskapsdepartementet
Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste, EOS-utvalget

Vedlegg: